

בְּמִדְבָּר - בְּכֶלֶךְ הַפְּטָרָה :

ט"ו תמוז תשפ"ה \ גיליון 436

לרפואה שלמה .

מיטלי בת עליזה

טליה אסתר בת אלינור

רחלי בת הניה .

רבקה בת ביתיה

ינון יהודא חי בן ורד רוזה

אפרים יהודא בן רייזל

אנט יעל בת עזיזה

"וְהָיָה שְׁאֵרִית יַעֲקֹב" {מיכה ה', ו'}

תענית י"ז בתמוז יחול ביום ראשון 13.7.25.

השבת נקרא על הבאתו של בלעם על ידי בלק מלך מואב לקלל את ישראל, וכדברי הפסוק: "וַעֲתָה לָכֶּה נָא אֶרֶץ לִי אֶת הָעָם הַזֶּה כִּי עַצוֹם הוּא מִמֶּנִּי אוֹכֵל נֶפֶשׁ בּוֹ וְאֶגְרֹשׁוֹ מִן הָאָרֶץ כִּי יִדְעֹתִי אֶת אֲשֶׁר תִּבְרָךְ מִבְּרָךְ וְאֲשֶׁר תֵּאָר יוֹאָר: ". בסופו של דבר, בלעם מברך את ישראל, עד שבלק אומר לו: "לְקוֹב אוֹיְבִי לְקַחְתִּיךָ, וְהִנֵּה בִרְכַּת בְּרַךְ זֶה שְׁלוֹשׁ פַּעַמִּים". רבוּתִינוּ דְּרָשׁוּ עַל בִּלְעָם (במסכת אבות פ"ה), כל מי שיש בו עין רעה רוח גבוהה ונפש רחבה, הרי הוא מתלמידיו של בלעם הרשע. וכן הביא רש"י את המדרש על הפסוק "אם ייתן לי בלק מלוא ביתו כסף וזהב, לא אוכל לעבור את פי ה'". מכאן למדנו, שהייתה לו נפש רחבה, וחומד ממון של אחרים, אמר, ראוי ליתן לי כל כסף וזהב שלו! ולכאורה יש לשאול על כך מן המשנה במסכת אבות אמר רבי יוסי בן קסמא, פעם אחת הייתי הולך בדרך, ואמר לי אדם אחד, רצונך רבי שתדור עמנו, ואני אתן לך אלף אלפים דינרי זהב ואבנים טובות ומרגליות: ואמרתי לו, אפילו אם אתה נותן לי כל כסף וזהב ואבנים טובות ומרגליות שבעולם, איני דר אלא במקום תורה, שנאמר, טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף. והרי גם ר' יוסי הזכיר כל כסף וזהב שבעולם, ואותו לא דרשו רבותינו "שיש לו נפש רחבה", ואדרבה, דרשו אותו לשבח, וצריך להבין מה ההבדל בניהם, הרי שניהם הזכירו כסף וזהב, מדוע את בלעם דרשו לגנאי ואת ר' יוסי לשבח? התשובה לכך פשוטה ביותר, אצל ר' יוסי היה זה כתשובה לשאלה ששאל אותו האדם. הוא הציע לו כסף וזהב, ועל כך ענה לו ר' יוסי, לכן נדרש לשבח. מה שאין כן אצל בלעם, שם הוא היה הראשון שהזכיר כסף וזהב, הוא דרש זאת ראשון, ובכך הראה לכל כי זו מהותו, זהו רצונו, ונפשו היא החומדת את מלוא כסף וזהב שבבית. בלק בא ללמדנו, בדבורו של אדם ניכר מה מעניין אותו, ומהי מהותו, ולכן נדרש לגנאי. **מעשה שהיה בזמן שלמה המלך,** בשלשה שותפים ששמו את כל כספם במקום מסתור, שרק הם ידעו את מקומו, לימים נגנב המטמון וכל אחד חשד בחברו ולא ידעו מי הוא הגנב, באו לשלמה המלך שיגלה זאת, שמע זאת שלמה המלך ואמר להם, בטרם אשפוט, רצוני להתייעץ עמכם במעשה שקרה, היו נער ונערה שכנים שנשבעו להינשא זה לזו, לימים נפרדו דרכיהם, והנערה הכירה בחור וחפצה הייתה להינשא לו, אך זכרה את שבועתה לנער שהיה השכן שלה, לקחה מאה זהובים, ויצאה לדרך ארוכה, לבקש את רשותו להינשא לאדם אחר. הלכה מהלך שני ימים, כשבדרכה היא חוצה יער עבות, עד שהגיעה למקום מושבו של הנער. בקשה את רשותו להינשא לאחר, ונתנה לו כפיצוי את הזהב שהביאה. שמע זאת הנער, התרגש, ואישר לה מיד להינשא לבחיר ליבה החדש, ואף ויתר לה על הזהב שהביאה לו. שמחה הנערה, והחלה עושה את דרכה חזרה לביתה, כשלתפע באמצע היער, עצר אותה שודד זקן, ובקש את הזהב שעליה, בכתה הנערה, ובדמעות ספרה לו, כי אפילו הבחור ויתר לה, וכי זקוקה מאוד לכסף זה עבור נישואיה. נכמרו רחמיו של השודד הזקן, ושחרר אותה עם הזהב. כל זאת סיפר שלמה המלך לשלושת השותפים, ושאל אותם, אמרו לי, מי מבין השלשה ראוי להערכה מרבית? האם הנערה שזכרה את שבועתה והלכה לבקש את רשותו של הבחור, או שמא הנער ראוי להערכה שהסכים לוותר על השבועה והרשה לה להינשא לאחר, או שמא השודד הזקן הוא הראוי להערכה שוויתר לנערה על הזהב שברשותה? קם השותף הראשון ואמר, לדעתי הנערה הראויה להערכה מרבית, שזכרה את שבועתה והלכה לבקש רשות. לעומתו קם השותף השני ואמר, לדעתי הבחור ראוי להערכה, שוויתר לה, והרשה לה להינשא לבחיר ליבה החדש. והשותף השלישי אמר, לדעתי השודד הזקן הוא הראוי להערכה מרבית, שהרי ויתר על הזהב שיכל לשדוד בקלות. מיד קם שלמה המלך ואמר לשותף השלישי, אתה הגנב! אם אתה טוען שהשודד שוויתר על הכסף הוא ראוי להערכה, סימן שחומד ממון אתה ופיך הכשילך! דבר גדול למדנו ממעשה זה והוא, כי אדם ניכר בדבורו, ודבורו של אדם מראה מה מעניין מאותו, ומה חשוב לו, ומהי מהותו, וזהו בלעם שדבורו נסב רק על כסף וזהב ולכן נחשב כבעל נפש רחבה. נשתדל כולנו שעיקר חפצנו ושאיפתנו יהיו בעסק התורה והמצוות, וכדברי דוד המלך בתהילים, אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים, ובדרך חטאים לא עמד, ובמושב לצים לא ישב, כי אם בתורת ה' חפצו, ובתורתו יהגה יומם ולילה. **אמן. שבת שלום ומבורך.**

פתגם השבוע

**מתמיד אינו דווקא זה
הלומד כל היום.
אלא זה שלומד כל יום"**
{ ר' ישראל מסלנט }

זמני כניסת ויציאת השבת

רבינו	צאת	כניסת	
תם	שבת	השבת	
21:05	20:29	19:12	ירושלים
21:02	20:31	19:29	תל אביב
21:06	20:33	19:23	חיפה
21:03	20:29	19:28	באר שבע
20:55	20:23	19:13	אילת

צום שבעה עשר בתמוז

יחול ביום ראשון

י"ז בתמוז 13.07.2025

כניסת הצום : 4:10

צאת הצום : 20:12

לזרע של קיימא. אמן.
שלמה בן יונה
חנה בת יעל
אליהו בן מרים
מרגלית בת חנה

"אור החיים הקדוש"

"איך עובד קללה ועין הרע?"

"פי מראש צרים אֶרָאנוּ וּמִגְבָּעוֹת אֲשׁוּרנוּ הֵן עִם לְבָדָד יִשְׁפֹן וּבְגוֹזִים לֹא יִתְחַשֵּׁב"

רבנו האור החיים הקדוש, מעלה שאלה עקרונית ועצומה בעניין קללת אדם לחברו או היזק בכוח של עין הרע. שאם האדם חטא ומגיע לו עונש, אז גם בלי הקללה הוא ייענש. ואם מדובר שלא מגיע לו עונש על חטאיו, איך חברו יכול להזיקו בקללה ובעין הרע. ונראה אבסורדי, שכל אחד שיחליט להזיק את חברו, יקלל אותו או ישם בו עין הרע.

ומתוך רבנו הקדוש, שבוודאי אדם שאין בו חטא, אינו יכול להיזקק מקללת חברו, והקללה מועילה רק לעורר קטרוג על אדם שחטא, שבלי הקללה היה הקדוש ברוך הוא נוהג עמו במידת ארך אפים, ובאמצעות הקללה מעורר קטרוג, ופותחים את החשבונות שלו, ונפרעים ממנו מיד. ולכן בלעם הרשע, ניסה בכל פעם לעורר עוונות ישראל, כי בלי זה לא תועיל הקללה. ולכן רצה לקלל באותו רגע שהקדוש ברוך הוא כועס, שזה מחמת החטאים שבהם. וזה הפירוש בדברי בלעם שאמר בלבק **"וְיָמָה אֶזְעַם לֹא זָעַם ה'** " שאם אין הקדוש ברוך הוא זועם מחמת חטאים, אין לו אפשרות לקללם, כי זה לא יועיל להזיק להם. ולכן הוסיף אמר **"הֵן עִם לְבָדָד יִשְׁפֹן וּבְגוֹזִים לֹא יִתְחַשֵּׁב"**, פירוש, גם לא יכול לעורר עליהם קטרוג מחמת תרח וישמעאל אבותיהם, כיון שאינם מתחשבים ומתייחסים אחריהם. אולם כל זה רק לעניין קללה, אבל ברכה יכולה להועיל גם לאדם שלא מגיע לו, כי זו היא מידת החסד לרחם גם על אדם שלא מגיע לו. וגם בזכות הצדיקים שמברכים הקדוש ברוך הוא עושה רצון יראיו. ובלשון קדשו של רבינו: **"יש להעיר בעיקר הדבר של האיש המקולל, ממה נפשך, אם הוא חייב כפי הדין רעה הבאה עליו באמצעות הקללה על כל פנים לא ינצל ממנה גם כי לא יקולל, ואם הוא כפי משפט אלקים לא עשה דבר שיתחייב עליו ביאת הרע, קללתו תשוב על ראש המקלל, בשלמא הברכה לפי שמדה טובה מרובה, גם לעשות ה' רצון ידידיו לברך המתברכים מהם במידת החסד תקובל ברכתו גם למי שאינו ראוי לה כמו מעשיו, מה שאין כן מדה רעה כי לא יריע ה' לאדם חנינם חס ושלום. אכן עיקר הדבר הוא לפי שמדתו יתברך להאריך אפו לעוברי רצונו בין לצדיק כשיחטא בין לרשע הגם שירצה לחטוא, ומדה זו היא אחת מ"ג מדות רחמים שנאמרו למשה ונוהגת תמיד זולת בעת אשר יזעום ה', דכתיב כי רגע באפו, אז מתגברים הדינים על הנתבע במשפט באותו זמן ולא תתנהג מדה זו של ארך אפים, וכמו כן כשיקלל אדם את חברו תסובב הקללה שעוונותיו אשר ה' מאריך לו אפו עליהם ימהר להיפרע ממנו, אבל אם אין לו עוון, לא תועיל קללת המקלל כלום."**

הבית השלם

הרב שמעון שמש שליט"א – יועץ זוגי וחינוכי: 052-7162999

הפסוק הזה מאוד קיבל משמעות בזמן האחרון: **"הֵן עִם קָלְבִּיא יָקוֹם וְכַפָּרִי יִתְנַשֵּׂא"**. כעקרון יש הבדל בין שלבי הבגרות של מלך החיות, גם בשמו וכינויו, ובעיקר במהותו המתגלה בשלבים אלו: 1. גור. 2. כפיר. 3. שחל. 4. לבאי. 5. אריה. כך הוא לפי בירור במקורות על פי מלבי"ם ועוד מפרשים. לבאי, הינו שלב שיש לאריה גם גורים קטנים שיש לדאוג למזונם מחד, **ולביטחונם** מאידך, כאשר ביטחונם מאפיין ביותר את השלב הזה. ואם כבר אמרנו את שושלת האריה הזכר, נאמר משהו קטן על האמא הלבאיה, שתפקידה יותר להביא טרף הביתה ולגדל את גוריה. ומה כל זה קשור אלינו?! חלק מדבריו של רש"י **על פי המדרש**, בדימוי של עם ישראל לאריה ולבאי, בעניין קיום המצוות: **"כשהם עומדים משנתם שחרית, מתגברים כלבאי וכארי לחטוף את המצות, ללבוש טלית ולהניח תפלין ולקרוא את שמע... ולפני השינה בלילה, מחבל כל מזיק הבא לטרפו! כיצד? קורא את שמע על מיטתו ומפקיד רוחו ביד המקום..."** תפקיד זה של **קיום המצוות** בבית היהודי, אינו נופל משאר תכונותיו הטבעיות של העם כלבאי או כארי, עם כל המשתמע מהם. לא די לאדם מה שהוא בתכונות האופי או מה שלפחות מצופה ממנו, אלא יתגבר כארי בקיום המצוות. לעתים אנו נוטים לחשוב שילדינו גדלים בבית היהודי, **וממילא** זהו הדבר שמביא אותם לידי קיום המצוות - **לא ולא!** יש להכניס לבית באופן מעשי את מצוות וקיומן, גם בדיבור על כך ולשוחח בעניינם, וגם **להראות** כיצד **בפועל** מקיימים את מה שהקב"ה רוצה מאתנו. תהילות לשם יתברך, עברנו ועוברים תקופה של נסים ונפלאות, כאשר ראשי המערכת נערכו לאסונות כבדים לקראת המלחמה! ופתאום שם השם לא נופל מפייהם על כי חסדו גבר עלינו. כל מי שמגדל ילדים, חווה לאחרונה את ההתמודדות עם הפחדים שלהם, איך 'לשלוף' אותם מתוך השינה ולרוץ למקלט, וכמה זמן להישאר, ואיך להתנהג בינתיים עד יעבור זעם. האם אנו מודעים לכך שהתנהגותנו **היהודית** מתגלה דווקא בעתות אלה של אתגרי החיים? האם ההורים 'רועדים' מפחד כמו כולם, או יודעים שזה רק תרגיל של השתדלות בלבד, ומי ששומר עלינו, זה אך ורק בורא העולם, ורק בזכות התפילות וקיום מצוותיו יתברך. שיר למעלות ושיר המעלות ויושב בستر ועוד, מתוך שמחה של בטחון בשם יתברך: בשוכבנו ובקומנו, כארי וכלבאי! לא רק שומר על הגורים ומאכיל אותם, אלא גם ובעיקר מגדל אותם ומחנכם להמשיל להיות אריות ולביאים בעבודת השם. **בהצלחה.**

הלכות - ילקוט יוסף

הלכות קריאת שמע

הנמצא באמצע פסוקי דזמרה או קריאת שמע וברכת המזון, ואביו נכנס לבית הכנסת, חייב לעמוד לכבודו. וכל שכן באמצע ברכת "מעין שלש", או "בורא נפשות" ושאר ברכות. ויש אומרים דבאמצע פסוק ראשון של שמע ישראל, ופסוק ברוך שם וגו', אין לעמוד מפני אביו ורבו. ויש שלא חילקו בזה. ובלאו הכי בפסוק ראשון מניח ידיו על עיניו ועוצמם, וממילא אינו רואה אם אביו נכנס או לא. [וכל ששומע את צעדי אביו ואינו רואהו, אין צריך לעמוד מפניו].

מי שהיה קורא ק"ש, ובאמצע ק"ש אמר לו אביו שילך להביא לו איזה חפץ מהעלייה או מהחדר הסמוך, יגביה מעט את קולו בעת שקורא קריאת שמע, כדי שאביו יבין שהוא עסוק במצות קריאת שמע. ואם הוא נמצא בפרשה שניה, יכול לרמוז לאביו שהוא באמצע קריאת שמע, ואחר הקריאת שמע יעשה רצונו. ומכל מקום עדיף יותר שגם בפרשה שניה לא ירמוז, אלא יגביה מעט את קולו כדי שאביו יבין שהוא באמצע קריאת שמע.

אם היה הבן קורא קריאת שמע ואביו נכנס לחדר, לא יאמר לו שלום, שבזמן הזה הכל מוחלים שלא להפסיק באמצע קריאת שמע וברכותיה לומר שלום לאביו או לרבו. אבל צריך לעמוד מפניו מלוא קומתו אף באמצע ק"ש, וכמבואר לעיל. ובן שחזר בתשובה ואביו עדיין חילוני שאינו שומר תורה ומצוות, ונכנס אביו באמצע שהבן קורא קריאת שמע, ואם הבן לא יאמר לו שלום, לא יבין שהוא מפני שעוסק בק"ש, באופן כזה אין הכי נמי יאמר לו שלום אפילו באמצע ק"ש.

בתפלה שחרית צריך לסמוך גאולה לתפלה, ואין להפסיק בין גאולה לתפלה אפילו בשתיקה, ולא עוד אלא שאסור להפסיק אפילו לקדיש

ולקדושה ולברכו. ואם ממתינים שיהיו עשרה שיתחילו תפלת הלחש ביחד, יש להמתין קודם החתימה, ולא אחר שחתמו גאל ישראל. ועל פי הזה"ק אין להפסיק בין גאולה לתפלה אפילו באמן אחר גאל ישראל. ולכן הש"צ יכול לומר בקול רם עד גאל ישראל, כי בלאו הכי אין עונים אחריו אמן. ומכל מקום אם שומע קדיש וקדושה וברכו בין גאולה לתפלה, יכול לשמוע מפי השליח צבור ויוצא מדין שומע כעונה. [ובלבד שהשליח צבור בקי להוציא י"ח קדושה את השומעים].

יש אומרים שדוקא בחול אסור להפסיק בין גאולה לתפלה, אבל בשבת אין איסור להפסיק בין גאולה לתפלה. ויש אומרים שצריך לסמוך גאולה לתפלה גם בשבת. וכן הלכה. ומיהו יש להתיר לענות קדיש וקדושה וברכו, בין גאולה לתפלה, בשבת.

כל מי שלא אמר אמת ויצבי בשחרית, ואמת ואמונה בערבית, לא יצא ידי חובת המצוה כתקנה. אבל יצא ידי חובת עיקר מצות ק"ש מהתורה, שאין הברכות מעכבות את מצות ק"ש.

מי שהיה אומר ברכת אמת ויצבי, וכשהגיע סמוך לשירה חדשה, שמע קדיש וקדושה, והפסיק לענות, וכשסיים לענות שכח לסיים ברכת אמת ויצבי, והתחיל בתפלת שמונה עשרה, ונזכר באמצע התפלה, לאחר שיסיים תפלת שמונה עשרה, יאמר כל ברכת אמת ויצבי, ויחתום ברוך אתה ה' גאל ישראל. והוא הדין אם שכח בכלל לומר ברכת אמת ויצבי, ומיד כשסיים קריאת שמע התחיל להתפלל, יאמר ברכת אמת ויצבי לאחר התפלה.

קרא קריאת שמע והפסיק באמצע מחמת אונס, כגון שתינוק עשה צרכיו בסמוך לו והוכרח לשתוק, אפילו שהיה כדי לגמור את כל הקריאת שמע, אינו

חוזר לראש, אלא ממשיך אפילו לכתחילה ממקום שפסק. וכן אם קראה לסירוגין, דהיינו שהתחיל לקרוא והפסיק, וחזר אחר זמן וקרא עוד כמה פסוקים והפסיק, בין בשתיקה בין בדיבור, וחזר וגמרה, אפילו שהיה זמן שיכל לגמור לקרוא את כל הקריאת שמע, יצא, אפילו הפסיק מחמת אונס.

הנכנס לבית הכנסת ומצא צבור שקורין קריאת שמע, ואמר עמהם פסוק ראשון ופסוק ברוך שם, ושמע שוב ממנין הסמוך שקורין קריאת שמע, יכול לחזור מיד ולומר עמהם פסוק שמע וברוך שם, ואין לחוש בזה משום האומר שמע שמע משתקין אותו.

כל הנ"ל הוא דוקא כשהצבור קורא ק"ש לחיוב. אבל צבור האומר פסוק שמע ישראל בקדושה דמוסף, או בהוצאת ס"ת [למנהג האשכנזים, וכן ביום כפור קטן], אין חיוב לומר פסוק שמע ישראל עם הצבור.

קרא קריאת שמע והתפלל, ומצא צבור שקורין קריאת שמע, יניח ידו על עיניו ויקרא עמהם פסוק ראשון ופסוק ברוך שם. כדי שלא יראה כאילו אינו רוצה לקבל עליו עול מלכות שמים עם חבריו. וטוב שיקרא עמהם את כל גי הפרשיות של הקריאת שמע, ויקבל שכר כקורא בתורה. וכל זה כשהוא נמצא במקום שיכול להפסיק, אבל אם נמצא במקום שאינו יכול להפסיק, כגון מברוך שאמר ואילך, לא יפסיק אלא יתן ידו על עיניו, ויאמר התיבות שהוא נמצא בהן בשעה שהצבור אומרים פסוק ראשון, בניגון הצבור, שיהיה נראה כאילו קורא עמהם. [ואם הוא קודם ברכות התורה,

גאון עולם מו"ר רבי חיים בן עטר – האור החיים הקדוש זצוק"ל

יצאים מפניו, והיה דומה למלאך לבוש לבנים, ובהגיע חצות הלילה הלך לחדרו בדד ופשט בגדיו הלבנים, ונתעטף בבגדים שחורים, ונפל על פניו בפשוט ידיים ורגלים, ובכה במרירות, וכה שכב עד שהגיע זמן התפילה. אחר התפילה חזר לחדרו ושכב עוד על הארץ עד שמיני עצרת, ואז יצא ולבש את בגדיו הלבנים. לאחר החג נשאל בעל ה"אור החיים" הקדוש על ידי תלמידו החיד"א על הנהגה זו, והשיב שהתפלל על ביאת המשיח ונענה. "משראה הס"מ כי כלתה אליו הרעה, יצא והסית בכל הכוח להרבות עברות בעולם, והצליחו מעשיו כל כך, עד שפעל ההיפך ונגזרה כליה ר"ל. כאשר ראה רבנו זאת השתטח והתאמץ מאוד בתפילתו, עד שהפך וקבל הגזרה על עצמו והציל את כל דורו, וכן הוה בעוונותינו הרבים, שנעדר השנה הזאת". וסיים החיד"א כי הבין ממאמרו שהוא היה משיח והוא היה מוכן להתגלות ולבוא, אך בעוונותינו הרבים לא אסתיעא מילתא. רבנו נפטר במוצאי שבת קודש ט"ו תמוז ה'תק"ג-1743 בתחילת הלילה, ואז בעיר מעזבוז נטל הבעל שם טוב את ידיו לסעודה השלישית (ששם הזמן היה לפני השקיעה), ואמר "כבה הנר המערבי", רבנו אור החיים נפטר. כשנפטר רבנו נתעלף ידידו רבי חיים אבולעפיא מטבריה באמצע התפילה, ונשאר בהתעלפותו כמחצית השעה. כששבה רוחו אליו סיפר שליווה את רבנו עד שערי גן עדן. כששמע הבעל שם טוב עובדה זו, אמר: "אמת הדבר, אבל ידוע תדעו שנשמת רבנו תשב בגן עדן רק בארעי להתראות פנים עם קדושי ישראל מעולם, ובקרוב תרד שוב הנשמה לעולם הזה, לסגל יותר מצוות ומעשים טובים לה' יתברך, כי יפה שעה אחת של תורה ומעשים טובים בעולם הזה מכל חיי עולם הבא".

קבר האור החיים הקדוש בהר הזיתים

כבר אז, בהיותו קטן, נשבע "אור החיים" כי כאשר יגדל ישאף בכל כוחו להחזיר את עטרת ישראל ליושנה. כאשר בגר והיה לנער הצטרף אל סבו ולמד עמו תורה עד עלות השחר. הוא בין הרבנים הבודדים שזכו להוסיף לשמם את התואר "קדוש", אשר הבעש"ט אמר עליו כי הוא "ניצוץ של משיח". הוא צאצא לאחת המשפחות הנכבדות והחשובות בין יהודי מרוקו, היא משפחת בן עטר. השם "עטר" ניתן להם על היותם סוחרי בשמים בארץ מוצאם שם מכונים הבשמים בערבית "עטר". ממשפחה זו יצאו בהמשך הדורות צדיקים וגאונים. בני המשפחה מצאו להם מקלט בעיר סאלי שבמרוקו, ושם התבוססו והמשיכו לטוות את שושלת הזהב. גם במרוקו, כמו בספרד, התפרסמו בני המשפחה כבעלי מופת וצדיקים נודעים. בין נכבדי העיר ופרנסיה של סאלי שבמרוקו בלטה דמותו הנאצלת של רבי חיים בן עטר הוא סבו של "אור החיים". מצעירותו נודע בעל ה"אור החיים" כקדוש וטהור, מופשט כליל מן העולם ומלואו, מרבה בצומות וסיגופים. למרות תעניותיו וסיגופיו לא נמנע לשקוד בשקידה עצומה בתורה. בגיל צעיר חיבר את ספרו "חפץ ה'" - חידושים על מסכתות אחדות של הש"ס. משגבר רבי חיים, נשא לאשה את פאצוניה - בתו של הגביר רבי משה בן עטר ממכנאס, שהיה בן דודו של אביו. רבי משה חותנו, היה יועצו האישי של מלך מרוקו ופעל רבות למען אחיו היהודים. וכך כשהוא סמוך על שולחן חותנו העשיר, ישב רבי חיים בן עטר והוסיף שקידה של שקידתו ופרישות על פרישותו. שמו של הצדיק התפרסם עד מהרה ברחבי העיר, ותלמידים רבים החלו להגיע לבית מדרשו לגמוע ממעיני תורתו. "אור החיים" הקדוש לא הסתגר בארבע אמותיו, הוא דרש ברבים בענייני תורה ומוסר, וגילו הצעיר לא מנע מההמונים להגיע ולשמוע את דבר תורתו. בימי נדודיו בארצות אירופה השלים את ספרו על התורה שנקרא בשם "אור החיים". גם ספרו בהלכה "פרי תואר", ועוד ספר נוסף הנקרא "ראשון לציון" ובו חידושים על הש"ס. רבינו היה צורף כסף אבל היה ממהר ועושה מלאכתו עראי ותורתו קבע, וכשעדיין נשאר לו הממון מהעסק האחרון, ישב ולמד ולא עבד במלאכתו עד שכלתה פרוטה מן הכיס. לא ארכו לו הימים לרבנו בעיר הקודש, ועוד לפני שמלאה שנה לשיבתו, נפטר בן מ"ז שנה ביום ט"ו בתמוז תק"ג. לאחר כמה חודשים שהגיע לירושלים, כתב רבנו רמז על דבר מותו במכתבו מיום ט"ו חשוון תק"ג, אשר נשלח אל תומכיו בליוורנו. הוא הוסיף לאחר חתימת ידיו את המילה "שיחיה", שאינה מופיעה בשום מכתב. בשנה האחרונה ללחייו עלי אדמות, היה רבנו ניעור בליל הושענא רבא, ואמר את ה"תיקון", והיו פניו מאירות כאור החמה, וקרני הוד

ניתן לקבל את העלון במייל. נא לשלוח בקשה למייל: Asher7171@walla.com

הצעות והארות יתקבלו בשמחה. אשר ביטון - רב משמר הגבול - ירושלים. 0524090556